

Latvijas Republikas tiesībsargs

Baznīcas iela 25, Rīga, LV-1010, tālr.: 67686768, e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv, www.tiesibsargs.lv

ATZINUMS **pārbaudes lietā Nr. 2021-25-5G** Rīgā

2021. gada 5. maijā

Nr. 6-6/21

Par saskarsmes tiesībām ar bērnu

Tiesībsargs, izskatījis Jūsu iesniegumu (reģistrēts 28.12.2020. ar Nr. 1591), kurā lūdzāt izvērtēt un sniegt viedokli par Rīgas rajona tiesas Jūrmalā (turpmāk tekstā – Tiesa) [tiesneses B] 2020. gada 09. decembra lēmumu (turpmāk tekstā – Lēmums) par pagaidu noregulējuma grozīšanu civillietā Nr. C33302019, ierosināja pārbaudes lietu apstākļu noskaidrošanai. Jūsaprāt minētais Tiesas lēmums ir nesamērīgs, jo nav pamata apgalvojumam, ka Jūs ļaunprātīgi esat izmantojusi savas vecāka tiesības vai liegusi, vai nenodrošinājusi saskarsmes tiesības bērnam ar tēvu [personu C]. Jūs lūdzat vērtēt, vai šāds Lēmums ir atbilstošs bērna tiesībām un likumiskajām interesēm. Līdz šim Mārupes novada bāriņtiesai (turpmāk tekstā – Bāriņtiesa), pieaicinot speciālistus, nav izdevies noskaidrot cēloņus un panākt bērna esošā nolieguma mazināšanos pret tēvu [personu C]. Jūs lūdzat sniegt argumentētu viedokli par to, vai ir ievērotas bērna [personas D] pamattiesības un vai Bāriņtiesas rīcība ir atbilstoša kompetencei, pilnvaru robežām un bērna interesēm. Jūs lūdzat izvērtēt, vai ir ievērotas Jūsu bērna [personas D] tiesības brīvi paust savu viedokli un situācijas atbilstību bērna interesēm, šķirot bērnu no Jums saskaņā ar Tiesas lēmumu. Iesniegumā esat sniegusi papildu informāciju par Jūsu saskarsmes tiesību ar dēlu ierobežošanu, viņam atrodoties Nodibinājumā “Centrs Valdardze”.

[1] Katrai iestādei ir savas likumā noteiktas funkcijas. Tiesībsarga funkcija ir veicināt privātpersonas cilvēktiesību aizsardzību, sekmēt vienlīdzīgas attieksmes principa ievērošanu un jebkāda veida diskriminācijas novēršanu un sekmēt, lai valsts vara tiktu īstenota tiesiski, lietderīgi un atbilstoši labas pārvaldības principam. Tiesībsarga kompetencē ir pārliecināties, vai valstī ir izveidots tiesību aizsardzības mehānisms un vai tas darbojas efektīvi.¹ Vienlaikus Tiesībsarga birojs izskata sūdzības par bērna tiesību pārkāpumiem, īpašu uzmanību pievēršot valsts vai pašvaldību iestāžu un to darbinieku izdarītajiem pārkāpumiem, un iesniedz priekšlikumus, kas veicina bērna tiesību ievērošanu.²

Situācijas vispusīgai noskaidrošanai tiesībsargs pieprasīja informāciju Nodibinājumam “Centrs Valdardze”, Mārupes novada bāriņtiesai un Mārupes novada Sociālajam dienestam.

¹ Tiesībsarga likuma 11. pants.

² Bērnu tiesību aizsardzības likuma 65. ² panta 2. un 3. punkts.

Tiesnesis ar tiesas spriešanu saistīto pienākumu izpildes laikā ir neizskarams.³ Iejaukšanās tiesas darbā lietas izspriešanā nav pieļaujama.⁴ Tiesībsargs respektē un ievēro likumā “Par tiesu varu” nostiprināto tiesu neatkarību un tiesnešu neizskaramību. Ievērojot minēto, tiesībsargs nav tiesīgs sniegt vērtējumu vai viedokli par Tiesas nolēmumu civillietā, kurā turpinās iztiesāšana un nav stājies spēkā galīgais nolēmums. Tiesas nolēmumu izvērtēšanai personai ir jāizmanto valstī noteiktais savu tiesību aizsardzības mehānisms un zemākas instances tiesas nolēmums jāpārsūdz augstākā tiesu instancē, lai īstenotu savas tiesības uz tiesas nolēmuma tiesiskuma pārbaudi.

Pēc Jūsu un [personas C] kopdzīves pārtraukšanas pastāv ilgstošs strīds par dēla aizgādību, dzīvesvietu un saskarsmes tiesību īstenošanu. Jums abiem kā vecākiem nav izdevies, neiesaistot bāriņtiesu un tiesu instances, vienoties par labāko risinājumu kopīgā bērna vajadzību nodrošināšanai pēc vecāku šķirtas dzīves uzsākšanas. Jūs strīda izšķiršanu esat nodevuši tiesai civillietas Nr. C33302019 ietvaros. Tiesvedība Rīgas rajona tiesā Jūrmalā minētajā lietā uzsākta 2019. gada 26. februārī.

Ar Tiesas 2019. gada 17. aprīļa lēmumu līdz sprieduma taisīšanai lietā bērna dzīvesvieta tika noteikta pie Jums, savukārt bērna tēvam tika noteikta saskarsmes tiesības ar bērnu izmantošanas kārtība. Tiesa vairākkārtīgi - 2019. gada 12. jūlijā, 2019. gada 16. decembrī un 2020. gada 30. oktobrī grozīja [personai C] noteikto saskarsmes tiesības izmantošanas kārtību, konstatējot, ka iepriekš pieņemtie lēmumi nebija pietiekami saskarsmes atjaunošanai, līdz ar to katru reizi tēvam tika piešķirtas plašākas tiesības īstenot saskarsmi.

Minētais norāda, ka arī Tiesas noteikto pagaidu saskarsmes kārtību tēvam neizdevās īstenot. Tiesa, pieņemot Lēmumu, ir norādījusi, ka pieteikuma par jauna pagaidu noregulējuma pieņemšanu pamats ir 2020. gada 3. novembra notikumi, kad saskarsme bija paredzēta no plkst. 17.00, tomēr kārtējo reizi pastāvēja šķēršļi tās īstenošanai.

Tiesa secinājusi, ka Jūsu rīcība apliecina, ka jautājumos, kas skar bērna saskarsmi ar tēvu, Jūs nespējat nošķirt patiesu draudu esamību no iedomāta apdraudējuma un, vadoties vienīgi no emocionāliem apsvērumiem, cenšaties pēc iespējas ātrāk pārtraukt bērna un tēva saskarsmi, lai netiktu apdraudēta Jūsu kā pašas svarīgākās personas loma [bērna D] dzīvē. Tiesas ieskatā šādos apstākļos Jūs rīkojāties pretēji bērna interesēm atjaunot saskarsmi ar tēvu.

Bāriņtiesa 2020. gada 26. novembrī pieņēmusi lēmumu Nr. 7/1-6/54 “Par atzinuma sniegšanu tiesai [personas D] dzīvesvietas noteikšanu un saskarsmes tiesību izmantošanas kārtības noteikšanu vai ierobežošanu ar atsevišķi dzīvojošu vecāku” atzīstot, ka [bērna D] vislabākajās interesēs ir noteikt viņa dzīvesvietu pie tēva. Tiesa ir pievienojusies Bāriņtiesas viedoklim, ka bērna interešu efektīvai nodrošināšanai primāri ir atjaunojama saskarsme ar tēvu, nosakot bērna dzīvesvietu pie atbildētāja. Ievērojot iepriekš pieņemto pagaidu nolēmumu neizpildāmību, tiesa atzinusi, ka tas ir vienīgais veids, kā ierobežot Jūsu iespējas bērna klātbūtnē izrādīt negatīvu attieksmi pret [personu C], kā rezultātā bērnam tiek radīti emocionāli pārdzīvojumi un tiek samazināta bērna vēlme jebkad atjaunot saskarsmi ar tēvu.

Lēmumā norādīts: “[...] no tiesvedībā novērotā tiesai nerodas šaubas, ka atbildētājs izprot mātes nozīmi [personas D] dzīvē un neliks šķēršļus tās īstenošanai tiesas nolēmumā norādītajā apjomā.” Vienlaikus Lēmumā konstatējams, ka [persona C] ir lūdzis Tiesai noteikt Jums pilnīgu saskarsmes ierobežošanu. Savukārt Tiesa [personas C]

³ Likuma “Par tiesu varu” 13. panta pirmā daļa.

⁴ Likuma “Par tiesu varu” 11. pants.

lūgumu noraidījusi kā nepamatotu, jo ierobežojums neveicinās konflikta atrisināšanos un bērna emocionālā stāvokļa stabilizēšanos.

Tiesa Lēmumā atsaukusies uz Bāriņtiesas sniegto informāciju, ka bērnam ir cieša saikne ar Jums, kuru nozīmīgi arī turpmāk uzturēt bērna pilnvērtīgas attīstības nodrošināšanai. Tāpat tiesa ņēmusi vērā, ka Jūsu dzīvesvietā dzīvo [bērna D] pusbrālis un pusmāsa, ar kuriem viņam ir vienlīdz svarīgi uzturēt kontaktu, lai saglabātu bērna izpratni par vienotas ģimenes vērtībām.

Tiesa Lēmumā norādījusi, ka pagaidu noregulējuma grozīšanas galvenais mērķis ir noteikt tādu pagaidu risinājumu, kas nodrošina abām pusēm līdzvērtīgas iespējas tikties ar dēlu, tiesa atzīst par bērna interesēm neatbilstošu pilnīgu Jūsu izolēšanu no dēla.

Vienlaikus Tiesa ir atzinusi, ka Jūsu turpmākā rīcība ir neprognozējama, savukārt [bērna D] garīgajai veselībai jau ir radīts ievērojams kaitējums, līdz ar to vienīgi ar skaidru un nepārprotamu papildu nosacījumu un pienākumu noteikšanu ir iespējama efektīva lēmuma izpilde, kas vienlaikus būs atbilstoša [bērna D] interesēm.

Tiesas ieskatā bērna ilgstoša atrašanās Jūsu ietekmē ir apdraudējusi bērna psihisko un emocionālo attīstību, kas izpaudusies izteiktās uzvedības un emocionālā stāvokļa izmaiņās, tādēļ Tiesa atzinusi par pamatotu īstenot Bāriņtiesas atzinumā piedāvāto risinājumu noteikt bērna pagaidu dzīvesvietu pie tēva ar nosacījumu, ka viņš pirmo periodu kopā ar bērnu uzturas krīzes centrā, lai atjaunotu kontaktu ar bērnu un bērnam būtu pieejami visi nepieciešamie speciālisti, kas uzraudzītu bērna psihoemocionālo stāvokli un sniegtu nepieciešamo atbalstu.

Lai nodrošinātu Tiesas lēmuma nekavējošu un efektīvu izpildi bez jebkādu papildu šķēršļu pastāvēšanas, Tiesa atzinusi par nepieciešamu noteikt [personai C] pienākumu 2020. gada 9. decembrī, piedaloties Bāriņtiesas darbiniekiem un bāriņtiesas psihologam, paņemt bērnu no pirmsskolas izglītības iestādes “[E]” un nekavējoties doties uz nodibinājumu “Centrs Valdardze” Raiņa ielā 9F, Valmierā, – krīzes centru, ar kuru Bāriņtiesai ir izdevusies veiksmīga sadarbība.

Savukārt, lai Jūs nevarētu ietekmēt bērna sekmīgu nogādāšanu krīzes centrā, Jums noteikts aizliegums 2020. gada 9. decembrī no plkst. 10.00 līdz plkst.19.00 apmeklēt pirmsskolas izglītības iestādi “[E]” un atrasties tai tuvāk par 100 m, atzīstot, ka šādā veidā iespējams nodrošināt pagaidu noregulējuma izpildi, pārlietu neierobežojot Jūsu iespējas brīvi pārvietoties.

Tiesa atzinusi, ka sākotnēji Jums saskarsmes tiesība ar bērnu izmantojama krīzes centra telpās krīzes centra speciālista klātbūtnē saskaņā ar krīzes centra atļauju un iekšējās kārtības noteikumiem par apmeklētāju pieņemšanas laikiem. Pēc tam, kad beigsies bērna un tēva uzturēšanās krīzes centrā, līdz sprieduma taisīšanai lietā Jūs saskarsmes tiesību ar bērnu varēsiet izmantot katrā otrajā nedēļas nogalē, piektdien plkst. 17.00 paņemot bērnu no pirmsskolas izglītības iestādes un pirmdien plkst. 8.00 nogādājot bērnu pirmsskolas izglītības iestādē.

Tiesa, izvērtējot, ka vecākiem pastāv zināmas domstarpības un iespējamās konfliktsituācijas, kā rezultātā nolēmuma izpilde varētu tikt kavēta vai liegta, ir atzinusi, ka [personai C] ir uzliekams pienākums nodrošināt bērna atrašanos pirmsskolas izglītības iestādē tajās dienās, kad ir paredzēta Jūsu saskarsme ar bērnu. Savukārt, ievērojot bērna intereses un bērna tiesības uz noteiktību savā dienas režīmā, Jums ir uzliekams pienākums nodrošināt to, ka bērns lēmumā noteiktajā laikā tiek paņemts no pirmsskolas izglītības iestādes, kā arī tiks nogādāts atpakaļ pirmsskolas izglītības iestādē.

Tiesa ir nolēmusi saglabāt ar Rīgas rajona tiesas Jūrmalā 2020. gada 30. oktobra lēmumu noteikto pienākumu Jums un [personai C] pieteikties Bāriņtiesā uz ģimenes

psihoterapijas konsultācijām, ko piedāvā Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija, kā arī nolūkā apgūt cieņpilnu, savstarpēji atbalstošu un izprotošu attiecību veidošanu, lai turpmāk spētu veiksmīgi vienoties par bērna aizgādības jautājumiem, apmeklēt tik konsultācijas, cik par nepieciešamu uzskatīs attiecīgā pakalpojuma sniedzējs.

Secināms, ka Tiesas Lēmums ir balstīts uz Bāriņtiesas 2020. gada 26. novembra lēmumā Nr. 7/1-6/54, kas sniegts pēc Tiesas pieprasījuma, nolemto:

- atzīt, ka bērna interesēs ir noteikt viņa dzīvesvietu pie tēva, ar nosacījumu, ka atbildētājs pēc bērna paņemšanas uzturēsies kopā ar dēlu krīzes centrā līdz krīzes centra speciālistu turpmākajiem norādījumiem un rekomendācijām;

- atzīt, ka bērna interesēs ir mātei izmantot saskarsmes tiesību ar bērnu krīzes centra telpās saskaņā ar krīzes centra atļauju un iekšējās kārtības noteikumiem par apmeklētāju pieņemšanas laikiem, krīzes centra speciālistu klātbūtnē;

- pēc bērna uzturēšanās izbeigšanas krīzes centrā noteikt, ka māte izmanto saskarsmi ar bērnu: katru otro nedēļas nogali no piektdienas pēcpusdienas līdz pirmdienas rītam, ar iespēju savlaicīgi mainīt tikšanās laiku; savukārt prasītājas atvaļinājuma laikā bērns var pavadīt laiku pie mātes ne vairāk kā divas nedēļas nepārtraukti, saskaņojot to ar bērna tēvu vismaz vienu mēnesi iepriekš; savukārt nepāragados māte pavada kopā ar bērnu viņa dzimšanas dienu un vārda dienu;

- atzīt, ka bērna interesēs nav noteikt bērna dzīvesvietu pie mātes un nav noteikt tēvam saskarsmes tiesību ierobežojumu.

No bāriņtiesas lēmuma Rīgas apgabaltiesa secinājusi, ka Jūs neapzināties jeb nevēlaties izprast, ka tieši Jūsu uzvedība ietekmējusi dēla uzvedību. Jūs teorētiski it kā atbalstāt dēla un tēva saskarsmi, tās nepieciešamību, bet reāli to neatbalstāt un liekat šķēršļus, tātad pilnībā neizprotat dēla attīstībai nepieciešamās attiecības ar tēvu.

[2] Jūs izmantojāt savas tiesības un Lēmumu pārsūdzējāt Rīgas apgabaltiesā.

Ar Rīgas apgabaltiesas 2021. gada 21. janvāra lēmumu Rīgas rajona tiesas 2020. gada 9. decembra lēmums ir atcelts daļā, ar kuru noteikta saskarsmes tiesības īstenošanas kārtība Jums ar [bērnu D] laikā, kad beigusies bērna un tēva uzturēšanās nodibinājumā "Centrs Valdardze". Pārējā daļā Rīgas rajona tiesas 2020. gada 9. decembra lēmums atstāts negrozīts.

Ar Rīgas rajona tiesas 2021. gada 15. janvāra lēmumu apmierināts [personas C] pieteikums pret Jums par pagaidu aizsardzību pret vardarbību. Jums noteikts aizliegums atrasties tuvāk par 500 metriem mājoklim, kurā pastāvīgi dzīvo [persona C] ar [bērnu D], aizliegums tuvoties bērna pirmsskolas izglītības iestādei tuvāk par 100 metriem un atrasties tajā, aizliegums satikties ar bērna tēvu un bērnu un uzturēt ar viņiem fizisku vai vizuālu saskari.

Rīgas apgabaltiesas ieskatā Jums piemērotie un spēkā esošie pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekļi paši par sevi izslēdz iespēju pieņemt jaunu lēmumu par pagaidu noregulējumu līdz sprieduma taisīšanai lietā jautājumos par bērna dzīvesvietas maiņu un saskarsmes tiesību izmantošanas kārtības noteikšanu par labu Jums.

Vienlaikus Rīgas apgabaltiesa atzinusi, ka šie no 2021. gada 15. janvāra spēkā esošie pagaidu aizsardzības līdzekļi nepieļauj pārsūdzētā 2020. gada 9. decembra lēmuma izpildi daļā par bērna un mātes saskarsmes tiesības izmantošanas kārtību laikā, kad ir beigusies bērna un tēva uzturēšanās nodibinājumā "Centrs Valdardze". Līdz ar to, konstatējot faktisko apstākļu maiņu lietā, Rīgas apgabaltiesa atzinusi par nepieciešamu pārsūdzēto lēmumu šajā daļā atcelt un izlemt jautājumu pēc būtības.

Izvērtējot lietā esošos rakstveida pierādījumus, Rīgas apgabaltiesa secinājusi, ka līdzvērtīga abu vecāku iespēja īstenot bērna aizgādību civillietā Nr. C33302019 nav

notikusi. Vienlaikus Rīgas apgabaltiesas 2021. gada 21. janvāra lēmumā norādīts, ka ar Rīgas rajona tiesas 2020. gada 5. marta lēmumu Jums uzlikts naudas sods 50 *eiro*. Lēmums pamatots ar apstākļiem, ka atbilstoši tiesas 2020. gada 10. janvārī izdotajam izpildu rakstam tiesas 2019. gada 16. decembra lēmuma izpildei Jums ar bērnu 2020. gada 23. janvārī ir bijis jāierodas pie psihologa, taču Jūs to neesat darījusi. Psihologs paskaidrojis, ka bērns nav bijis ne uz vienu no trim saskarsmes nodarbībām, lai varētu bērnu sagatavot saskarsmei ar tēvu.

Par minētajiem faktiem zvērināta tiesu izpildītāja 2020. gada 23. janvārī sastādījusi konstatācijas aktu. Jūs šos faktus neesat noliegusi, aizbildinoties, ka Jums nav bijusi detalizēta informācija par tikšanās laiku un vietu. Jūs neesat izmantojusi savas tiesības Rīgas rajona tiesas 2020. gada 5. marta lēmumu pārsūdzēt. No tā secināms, ka Jūs esat atzinusi Jums piemēroto naudas sodu, tādēļ ir pierādīts, ka Jūs nepildījāt tiesas nolēmumu.

Rīgas apgabaltiesa secinājusi, ka jautājumā, kādēļ cieš bērna saskarsme ar tēvu, tiesu instances visā tiesvedības gaitā būtībā nemainīgi secinājušas vienu un to pašu saskarsmi neveicinošo pazīmi, proti, ļoti naidīgu un konfliktējošu attiecību esamību starp vecākiem. Rīgas apgabaltiesa konstatējusi, ka, nemainoties faktiskajiem apstākļiem, tiesas nolēmumiem tēva saskarsmes tiesību izmantošanas jautājumos līdz šim veicinoša efekta nav bijis. Tomēr iepriekš tiesas nolēmumos noteiktā kārtība attiecībā uz bērna dzīvesvietas noteikšanu un saskarsmes tiesību izmantošanu tēvam saglabāta ar pamatojumu, ka bērna interese uz ierastās vides nemainīšanu ir svarīgāka. Tāds ir faktisko un būtībā nemainīgo apstākļu fons, kāds bijis pirms to apstākļu izvērtēšanas, uz kuru pamata Rīgas rajona tiesa 2020. gada 9. decembrī pieņēmusi pretēju lēmumu līdzšinēji pieņemtajiem lēmumiem.

Jāatzīmē, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 244.⁹ panta piektajā daļā noteikto, izskatot lietas, kas izriet no aizgādības vai saskarsmes tiesībām, tiesai papildus citiem apstākļiem ir jāņem vērā visi gadījumi, kad tā persona, kas vēlas izlietot aizgādības vai saskarsmes tiesības, lietojusi vardarbību pret bērnu vai bērna vecāku. Izskatot lietas, kas izriet no aizgādības tiesībām, tiesai papildus citiem apstākļiem jāņem vērā tās noteiktās saskarsmes tiesību izmantošanas kārtības pārkāpumus.

[3] Ar Bāriņtiesas 2020. gada 6. marta lēmumu Nr.7/1-6/14 tika atteikts Jums pārtraukt [bērna D] aizgādības tiesības. Bāriņtiesā administratīvā lieta par Jūsu aizgādības tiesībām pār dēlu [bērnu D] tikusi ierosināta pēc [personas C] iniciatīvas. [Persona C] izmantoja savas tiesības un ar pieteikumu vērsās Administratīvajā rajona tiesā par Bāriņtiesas labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru Jums tiktu pārtrauktas aizgādības tiesības pār [bērnu D] un mantisko zaudējumu 150 *euro* apmērā atlīdzināšanu. Lietā A420163920 Administratīvā rajona tiesa Rīgas tiesu namā 2021. gada 8. janvārī ir pieņēmusi spriedumu, ar kuru Bāriņtiesai uzlikts pienākums mēneša laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas izdot administratīvo aktu, ar kuru Jums tiktu pārtrauktas aizgādības tiesības pār [personu D].

Jūs esat izmantojusi savas tiesības un par Administratīvajās rajona tiesas Rīgas tiesu nama 2021. gada 8. janvāra spriedumu lietā A420163920 esat iesniegusi apelācijas sūdzību. Administratīvajā apgabaltiesā lieta nozīmēta izskatīšanai 2021. gada 20. maijā.

[4] Lai tiesa lietā spētu pieņemt taisnīgu nolēmumu, ir būtiski, lai visi lietas dalībnieki izmantotu Civilprocesa likumā paredzētās tiesības un pildītu tajā noteiktos pienākumus.

Civilprocesa likuma 244.¹⁰ panta ceturtajā daļā noteikts: “Bāriņtiesas pārstāvis pēc tiesas pieprasījuma sniedz jebkādas ziņas, kurām ir nozīme lietā par: 1) pušu dzīves apstākļiem; 2) bērna viedokli, ja bērns ir spējīgs to formulēt, ņemot vērā viņa vecumu un brieduma pakāpi; 3) bērna saskarsmi ar pusēm un citām personām, kas dzīvo vai ir zināms, ka dzīvos ar bērnu vienā mājsaimniecībā; 4) bērna veselības aprūpi un izglītību; 5) pušu sadarbību ar sociālo dienestu; 6) personām, kas dzīvo vai ir zināms, ka dzīvos ar bērnu vienā mājsaimniecībā; 7) pušu vardarbību pret bērnu vai bērna vecāku.”

Lietā, kas izriet no aizgādības vai saskarsmes tiesībām, tiesa pēc savas iniciatīvas vai lietas dalībnieka lūguma pieprasa attiecīgās bāriņtiesas atzinumu un uzaicina tās pārstāvi piedalīties tiesas sēdē, kā arī noskaidro bērna viedokli, ja bērns ir spējīgs to formulēt, ņemot vērā viņa vecumu un brieduma pakāpi.⁵

Bāriņtiesa 2019. gada 14. martā un 2019. gada 1. aprīlī ir saņēmusi Tiesas pieprasījumus. Bāriņtiesa 2019. gadā uzsākusi lietu Nr. 7/3-7/4-2019 par atzinuma sniegšanu Tiesai civillietā Nr. C33302019.⁶

Ar Bāriņtiesas 2019. gada 15. oktobra lēmumu Nr. 7/1-6/57 nolemts atzīt, ka [personas D] interesēs nav lemt par bērna dzīvesvietas noteikšanu pie kāda no vecākiem līdz netiks atjaunota [personas C] saskarsmes tiesība ar dēlu un saņemts Bāriņtiesas psihologa atzinums par [personas D] attiecību un mijiedarbības ar tēvu novērtēšanu. Atzīt, ka [personas D] interesēs ir atjaunot [personai C] saskarsmes tiesību ar dēlu, iepriekš sagatavojot [personu D] saskarsmei ar tēvu, trīs nedēļas Bāriņtiesas psihologam tiekoties ar bērnu reizi nedēļā. Pēc bērna sagatavošanas saskarsmei noteikt, ka [persona C] divus mēnešus īsteno saskarsmes tiesības ar dēlu katras nedēļas ceturtdienā plkst.16.30, paņemot bērnu Mārupes pirmsskolas izglītības iestādes “[E]” un plkst. 18.00 nogādājot bērnu minētajā pirmsskolas izglītības iestādē. Pēc saskarsmes atjaunošanas izvērtēt bērna interesēm atbilstošāko saskarsmes tiesību izmantošanas kārtības noteikšanu ar atsevišķi dzīvojošu vecāku.

Bāriņtiesa 2020. gada 6. martā atlikusi lietas izskatīšanu, lai turpinātu [personas C] saskarsmes atjaunošanu ar dēlu.

Bāriņtiesa sniegusi informāciju⁷, ka 2020. gada 17. novembrī saņemts Tiesas pieprasījums, kurā Tiesa, ņemot vērā civillietas ilgumu un pieņemto pagaidu regulējumu skaitu, kas nav nodrošinājis vēlamo rezultātu – pakāpenisku tēva saskarsmes ar dēlu atjaunošanu, ir uzlikusi Bāriņtiesai par pienākumu sniegt atzinumu par [personas D] dzīvesvietu un saskarsmes tiesību izmantošanas kārtību, izvērtējot lietas faktiskos apstākļus un tos pierādījumus, kas šobrīd ir Bāriņtiesas rīcībā.

Pēc tiesas pieprasījuma saņemšanas bāriņtiesa informē tiesu par termiņu, kādā tiks sagatavots atzinums tiesai, un nosūta minēto informāciju konkrētās lietas dalībniekam, lūdzot to 20 dienu laikā rakstveidā izteikt viedokli par jautājuma izskatīšanu bāriņtiesas sēdē, kā arī 30 dienu laikā, skaitot no dienas, kad bāriņtiesa nosūtījusi informācijas pieprasījumu konkrētās lietas dalībniekam, sniegt papildu viedokli un pierādījumus.⁸

Bāriņtiesa 2020. gada 26. novembrī pieņēmusi lēmumu Nr. 7/1-6/54 “Par atzinuma sniegšanu tiesai [personas D] dzīvesvietas noteikšanu un saskarsmes tiesību izmantošanas kārtības noteikšanu vai ierobežošanu ar atsevišķi dzīvojošu vecāku.”

Tiesībsarga ieskatā Tiesa pamatoti ir uzlikusi par pienākumu Bāriņtiesai sniegt atzinumu civillietā. Ņemot vērā, ka Tiesas sēde pagaidu noregulējuma pārskatīšanai bija nozīmēta uz 2020. gada 9. decembri, bet Tiesas pieprasījums Bāriņtiesā tika saņemts

⁵ Civilprocesa likuma 244.⁹ panta otrā daļa.

⁶ Mārupes novada bāriņtiesas 2020. gada 26. novembra lēmums Nr. 7/1-6/54.

⁷ Mārupes novada bāriņtiesas 2021. gada 5. februāra vēstule Nr. 7/1-14 BT/119.

⁸ Ministru kabineta 2006. gada 19. decembra noteikumu Nr. 1037 “Bāriņtiesas darbības noteikumi” 98.² punkts.

2020. gada 17. novembrī, ir secināms, ka Bāriņtiesa nevarēja ievērot Ministru kabineta 2006. gada 19. decembra noteikumu Nr. 1037 “Bāriņtiesas darbības noteikumi” 98.² punktā noteiktos termiņus lietas dalībnieku rakstveida viedokļa un pierādījumu sniegšanai.

Bāriņtiesa 2020. gada 19. novembrī informējusi⁹ Jūs un [personu C], ka 2020. gada 19. novembrī saņemts Tiesas pieprasījums par atzinuma sniegšanu civillietā Nr.C33302019 jautājumos par bērna dzīvesvietu un saskarsmes tiesības izmantošanas kārtību, izvērtējot lietas faktiskos apstākļus un tos pierādījumus, kas šobrīd ir Bāriņtiesas rīcībā.

Konstatējams, ka atšķiras Bāriņtiesas sniegtā informācija tiesībsargam un Jums par Tiesas pieprasījuma saņemšanas datumu.

Bāriņtiesa 2020. gada 19. novembra vēstulē Jūs un [personu C] informējusi par Jūsu tiesībām iepazīties ar lietas materiāliem un, izmantojot personas tehniskos līdzekļus, nofotografēt nepieciešamo informāciju vai ar tehniskiem līdzekļiem izgatavot lietā esošo dokumentu kopijas. Vienlaikus Bāriņtiesa norādījusi, ka tiesības iepazīties ar lietas materiāliem iespējams īstenot Bāriņtiesā pieņemšanas laikā: pirmdien, ceturtdien – no plkst. 9.00-18.00 bāriņtiesas darbinieka klātbūtnē, iepriekš vienojoties par laiku. Bāriņtiesa lūgusi līdz 2020. gada 23. novembrim rast iespēju sniegt papildu pierādījumus un rakstveidā izteikt savu viedokli, ja Jūs to vēlaties.

Ņemot vērā, ka 19. novembris bija ceturtdiena, bet 23. novembris, kad bija noteikts termiņš papildu pierādījumu un rakstveida viedokļa iesniegšanai Bāriņtiesā, bija pirmdiena, lietas dalībniekiem nebija iespējams īstenot normatīvajos aktos noteiktās tiesības iepazīties ar lietas materiāliem un sniegt izvērtētus un vispusīgus viedokļus vai iegūt pierādījumus minētajā lietā.

2020. gada 23. novembrī Bāriņtiesa elektroniski Jums un [personai C] nosūtījusi lietas materiālu kopijas, ko iepriekš (19. novembrī) lūdzāt.

[Persona C] 2020. gada 23. novembrī ir sniedzis Bāriņtiesai paskaidrojumu (viedokli) lietā Nr. 7/3-7/4-2019, bet 2020. gada 26. novembrī iesniedzis papildu paskaidrojumu. No Jūsu sniegtās informācijas secināms, ka Jūs izmantojāt savas tiesības un 2020. gada 25. novembrī sniedzāt Bāriņtiesai paskaidrojumu (viedokli).

Ņemot vērā, ka Bāriņtiesas atzinums ir viens no pierādījumiem civillietā un valstī ir noteikta kārtība – tiesiskais regulējums, kādā Bāriņtiesā atzinums tiek sagatavots un pieņemts, nav pieļaujams, ka tā sagatavošanā tiek ierobežota lietas dalībnieku līdzdalība un procesuālo tiesību īstenošana.

Ar Ministru kabineta 2020. gada 22. septembra noteikumiem Nr. 592 “Grozījumi Ministru kabineta 2006. gada 19. decembra noteikumos Nr. 1037 “Bāriņtiesas darbības noteikumi” tika izdarītas izmaiņas, būtiski mainot atzinuma pēc tiesas pieprasījuma sagatavošanas kārtību, kā arī paredzot atzinuma sniegšanu bez personas klātbūtnes bāriņtiesas sēdē. Izmaiņu mērķis ir bāriņtiesas darba efektivitātes uzlabošana, vienlaikus neierobežojot personas līdzdalības tiesības procesā iestādē.¹⁰

Personas līdzdalība ir noteikta Ministru kabineta 2006. gada 19. decembra noteikumu Nr. 1037 “Bāriņtiesas darbības noteikumi” 98.² punktā - bāriņtiesa, saņemot tiesas pieprasījumu sniegt atzinumu civillietā, konkrētās lietas dalībniekiem lūdz 20 dienu laikā izteikt rakstveida viedokli jautājuma izskatīšanai bāriņtiesas sēdē, kā arī ne vēlāk kā 30 dienu laikā sniegt papildu viedokli un pierādījumus (skaitot no dienas, kad bāriņtiesa

⁹ Mārupes novada bāriņtiesas 2020. gada 19. novembra vēstule Nr.7/1-14/BT/697.

¹⁰ Ministru kabineta noteikumu projekta „Grozījumi Ministru kabineta 2006. gada 19.decembra noteikumos Nr. 1037 „Bāriņtiesas darbības noteikumi” sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija); <http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40488796>.

nosūtījusi informācijas pieprasījumu konkrētās lietas dalībniekam). Proti, 30 dienu noteiktais termiņš ir attiecināms uz personu, nevis bāriņtiesas darbu.¹¹

[5] Bāriņtiesa 2020. gada 26. novembrī pieņemtā lēmuma Nr. 7/1-6/54 “Par atzinuma sniegšanu tiesai [personas D] dzīvesvietas noteikšanu un saskarsmes tiesību izmantošanas kārtības noteikšanu vai ierobežošanu ar atsevišķi dzīvojošu vecāku” norakstus 2020. gada 4. decembrī nosūtījusi Tiesai un civillietas pusēm.

Ministru kabineta noteikumu projekta „Grozījumi Ministru kabineta 2006. gada 19. decembra noteikumos Nr. 1037 „Bāriņtiesas darbības noteikumi” sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojumā (anotācija) ir norādīts: “Vienlaikus ar šiem grozījumiem paredzams veicināt personu izpratni par bāriņtiesas lomu tiesvedības procesā, kas izriet no aizgādības tiesībām, stiprinot bāriņtiesas sagatavotā atzinuma būtību un jēgu – ka tas nav galīgais noregulējums tiesvedībā, bet ir tikai viens no pierādījumiem civillietā un iebildumi par to vai papildus pierādījumi ir iesniedzami tiesā.”

No Tiesas Lēmuma satura secināms, ka [personas C] pieteikums par pagaidu noregulējumu lietā, norādot, ka ir mainījušies lietas apstākļi, līdz ar to pastāv pamats noteikt [personas D] dzīvesvietu pie tēva un ierobežot mātes saskarsmes tiesības ar bērnu, Tiesā ticis saņemts 2020. gada 14. septembrī.

Tiesa 2020. gada 19. novembrī informējusi¹² civillietas puses, viņu pārstāvjus un Bāriņtiesu par pagaidu noregulējuma civillietā Nr. C33302019 izskatīšanu rakstveida procesā 2020. gada 9. decembrī. Tiesa norādījusi, ka papildu paskaidrojumi vai citi procesuālie lūgumi, kas saistīti ar rakstveida procesā izskatāmo jautājumu, iesniedzami tiesā līdz 2020. gada 2. decembrim.

Bāriņtiesa vienu no pierādījumiem lietā – institūcijas atzinumu iesniedza Tiesai piecas dienas pirms nozīmētās Tiesas sēdes un divas dienas pēc Tiesas noteiktā termiņa pusēm paskaidrojumu sniegšanai.

Ņemot vērā, ka Bāriņtiesa atzinumu Tiesā iesniegusi pēc Tiesas noteiktā termiņa pusēm paskaidrojumu sniegšanai, uzskatāms, ka pusēm nav bijusi iespēja rakstveida procesā Tiesā īstenot procesuālās tiesības - sniegt paskaidrojumus un papildu pierādījumus par vienu no pierādījumiem – Bāriņtiesas atzinumu.

Lai gan Civilprocesa likuma 244.¹⁰ panta ceturrtā daļa nosaka, ka pagaidu regulējuma pieņemšanai aizgādības un saskarsmes tiesību lietās tiesa no bāriņtiesas izprasa noteikta apjoma ziņas, tas neierobežo tiesu bērna interešu nodrošināšanai lūgt bāriņtiesai sniegt atzinumu civillietā saskaņā ar Civilprocesa likuma 244.⁹ panta otrajā daļā noteikto. Tomēr, pieprasot Bāriņtiesai atzinumu, kas ir viens no pierādījumiem civillietā, Tiesai, ievērojot personas tiesības uz taisnīgu tiesu, būtu jānosaka tādi procesuālie termiņi, kādi noteikti normatīvajos aktos, lai lietas dalībnieki spētu izmantot Civilprocesa likumā noteiktās tiesības un pienākumus.

[6] Tiesa, nolemjot, ka Jūsu dēlam kopā ar tēvu [personu C] ir jāuzturas krīzes centrā, un ierobežojot Jūsu saskarsmes tiesības ar dēlu laikā, kamēr bērns atradīsies krīzes centrā, balstījies uz Bāriņtiesas 2020. gada 26. novembra atzinumā Tiesai (lēmumā Nr. 7/1-6/54) nolemto:

- atzīt, ka bērna interesēs ir noteikt viņa dzīvesvietu pie tēva, ar nosacījumu, ka atbildētājs pēc bērna paņemšanas uzturēsies kopā ar dēlu krīzes centrā līdz krīzes centra speciālistu turpmākajiem norādījumiem un rekomendācijām;

¹¹ Turpat.

¹² Rīgas rajona tiesas Jūrmalā 2020. gada 19. novembra vēstule civillietā Nr. C33302019.

- atzīt, ka bērna interesēs ir mātei izmantot saskarsmes tiesību ar bērnu krīzes centra telpās saskaņā ar krīzes centra atļauju un iekšējās kārtības noteikumiem par apmeklētāju pieņemšanas laikiem, krīzes centra speciālistu klātbūtnē.

Lai tiesāšanās iznākumu uzskatītu par taisnīgu, būtiski, lai tiesas nolēmums būtu motivēts un pušu strīda izšķiršanai tiktu piemērotas tiesību normas atbilstoši civillietas būtībai.

Pagaidu regulējuma mērķis ir panākt strīda pagaidu noregulējumu laikā līdz sprieduma taisīšanai lietā, novēršot vai samazinot strīdā iesaistīto personu tiesību aizskārumu un nodrošinot tiesisko interešu aizsardzību tiesvedības laikā.

No Bāriņtiesas atzinuma secināms, ka vienīgais risinājums bērna un tēva attiecību atjaunošanai un mātes negatīvās ietekmes pret tēva un bērna saskarsmi mazināšanai ir bērna šķiršana no mātes un nodošana tēva aprūpē, nosakot bērna dzīvesvietu pie tēva. Vienlaicīgi Bāriņtiesas ieskatā bija nepieciešams, lai sākotnēji bērna un tēva attiecības tiktu atjaunotas, izmantojot speciālistu iesaisti – bērnam kopā ar tēvu uzturoties krīzes centrā.

Tiesa noteikusi pienākumu [personai C] uzturēties ar dēlu [bērnu D] nodibinājumā "Centrs Valdardze" Raiņa iela 9F, Valmieras līdz Krīzes centra speciālistu turpmākajiem norādījumiem un rekomendācijām.

Tiesa atzinusi par pamatotu īstenot Bāriņtiesas atzinumā piedāvāto risinājumu noteikt bērna pagaidu dzīvesvietu pie tēva ar nosacījumu, ka viņš pirmo periodu kopā ar bērnu uzturas krīzes centrā, lai atjaunotu kontaktu ar bērnu un bērnam būtu pieejami visi nepieciešamie speciālisti, kas uzraudzītu bērna psihoemocionālo stāvokli un sniegtu nepieciešamo atbalstu.

Tiesas Lēmumā ir skaidri norādīts bērna un tēva atrašanās Centrā Valdardze mērķis - uzraudzīt bērna psihoemocionālo stāvokli un sniegt atbalstu, lai atjaunotu bērna un tēva attiecības.

Saskaņā ar Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā pieejamo informāciju¹³ Centrs Valdardze sniedz krīzes centra pakalpojumus (ar un bez izmitināšanu): 1) personām, kas cietušas no prettiesiskām darbībām (tai skaitā vardarbībā cietušām personām); 2) krīzes situācijā nonākušām personām; 3) personām ar fiziska rakstura traucējumiem; 4) personām ar garīga rakstura traucējumiem.

Centrs Valdardze informējis¹⁴, ka [bērns D] Centrā uzturējās, pamatojoties uz Mārupes novada Sociālā dienesta 2020. gada 9. decembra nosūtījumu Nr. 9 un Mārupes novada Sociālā dienesta sociālā darbinieka slēdzienu - emocionālā vardarbība ģimenē, un saņēma sociālās rehabilitācijas pakalpojumu institūcijā no 2020. gada 9. decembra līdz 2021. gada 7. janvārim. Kopā ar bērnu rehabilitācijas laikā kā pavadošā persona uzturējās bērna tēvs – [persona C]. Tātad [persona D] Centrā Valdardze saņēmis valsts nodrošinātu un apmaksātu sociālās rehabilitācijas pakalpojumu bērnam, kurš cietis no prettiesiskām darbībām (turpmāk tekstā – Pakalpojums).

No Centra Valdardze sniegtās informācijas secināms, ka bērns saņēma valsts finansētu pakalpojumu, kura saņemšanas kārtība ir noteikta normatīvajos aktos, nevis pašvaldības vai cita finansējuma ietvaros. Pašvaldībām ir iespēja pirkt iedzīvotāju vajadzību nodrošināšanai nepieciešamos pakalpojumus no pakalpojuma sniedzēja. Arī situācijā, ja nepieciešams atjaunot bērna un vecāka attiecības, kas ietver Tiesas Lēmumā noteikto mērķi - uzraudzīt bērna psihoemocionālo stāvokli un sniegt atbalstu, lai

¹³ <https://vspmis.lm.gov.lv/Public/PublicetsPakalpojums>.

¹⁴ Nodibinājuma "Centrs Valdardze" 2021. gada 22. janvāra vēstule Nr. 5.

atjaunotu bērna un tēva attiecības, iespējams saņemt kā maksas pakalpojumu pie pakalpojuma sniedzēja, noslēdzot līgumu.

Ņemot vērā, ka [persona D] Centrā Valdardze saņēmis valsts finansētu Pakalpojumu, ir svarīgi pārliecināties, vai ar Tiesas Lēmumu ir ievērota Pakalpojuma piešķiršanas kārtība.

[7] Saskaņā ar Sociālās palīdzības un sociālo pakalpojuma likuma 13. panta pirmajā prim daļā noteikto valsts nodrošina vardarbības rezultātā cietušo bērnu sociālo rehabilitāciju¹⁵. Minētā valsts uzdevuma izpilde deleģēta Nodibinājumam “Latvijas Bērnu fonds” (turpmāk tekstā – LBF), kas atrodas Labklājības ministrijas funkcionālā pārraudzībā.¹⁶

2009. gada 22. decembra Ministru kabineta noteikumi Nr. 1613 „Kārtība, kādā bērnam, kurš cietis no prettiesiskām darbībām, sniedz nepieciešamo palīdzību” (turpmāk tekstā – MK noteikumi Nr. 1613) nosaka kārtību, kādā par valsts budžeta līdzekļiem sniedz nepieciešamo palīdzību bērnam, kurš ir prettiesisku darbību – noziedzīga nodarījuma, ekspluatācijas, seksuālas izmantošanas, vardarbības vai jebkādas citas nelikumīgas, cietsirdīgas vai cieņu aizskarošas darbības upuris, lai viņš atgūtu fizisko un psihisko veselību un integrētos sabiedrībā, tai skaitā kārtību, kādā nodibinājums LBF organizē sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu par valsts budžeta līdzekļiem no vardarbības cietušiem bērniem, un šī valsts deleģētā uzdevuma izpildes nosacījumus.

Sociālās rehabilitācijas pakalpojumus bērnam, kurš cietis no prettiesiskām darbībām sniedz:

1) dzīvesvietā vai iestādē - konsultāciju veidā (ne vairāk par desmit 45 minūšu konsultācijām)

2) sociālās rehabilitācijas kursa veidā sociālās rehabilitācijas institūcijā.¹⁷

Sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu koordinē pašvaldības sociālais dienests, pamatojoties uz konkrētiem dokumentiem: 1) bērna vecāka, aizbildņa, iestādes vadītāja, audžuģimenes vai bāriņtiesas iesniegumu par nepieciešamību bērnam piešķirt sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, norādot, no kāda veida vardarbības bērns cietis un kur tā notikusi; 2) psihologa vai sociālā darbinieka atzinumu¹⁸; 3) izrakstu no stacionārā vai ambulatorā pacienta medicīniskās kartes (veidlapa Nr.027/u) par saņemto ārstēšanu un medicīnisko rehabilitāciju (ja tāda sniegta)¹⁹.

Pēc dokumentu saņemšanas triju darbdienu laikā pašvaldības sociālais dienests izsniedz iestādes vadītājam, bērna vecākam, audžuģimenei, aizbildnim vai bāriņtiesai

¹⁵ Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 1. panta 23. punkts: “Sociālās rehabilitācijas pakalpojums ir pasākumu kopums, kas vērsts uz sociālās funkcionēšanas spēju atjaunošanu vai uzlabošanu, lai nodrošinātu sociālā statusa atgūšanu un iekļaušanos sabiedrībā, un ietver sevī pakalpojumus personas dzīvesvietā un sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā vai dzīvesvietā vai sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā.”

¹⁶ Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 13. panta 2.¹ un 2.³ daļas.

¹⁷ Ministru kabineta 2009. gada 22. decembra noteikumu Nr.1613 „Kārtība, kādā nepieciešamo palīdzību sniedz bērnam, kurš cietis no prettiesiskām darbībām” 8. punkts.

¹⁸ Ministru kabineta 2009. gada 22. decembra noteikumu Nr.1613 „Kārtība, kādā nepieciešamo palīdzību sniedz bērnam, kurš cietis no prettiesiskām darbībām” 6.punkts: psihologa vai sociālā darbinieka atzinumā jānorāda šāda informācija: 6.1. vai bērnam ir psiholoģiskas traumas pazīmes; 6.2. nepieciešamie sociālās rehabilitācijas pasākumi; 6.3. vai sociālo rehabilitāciju vēlamas saņemt bērna dzīvesvietā (turpmāk – dzīvesvieta) vai iestādē, vai sociālās rehabilitācijas institūcijā; 6.4. vai bērnam ir nepieciešams sociālās rehabilitācijas kurss līdz 30 dienām vai komplekss sociālās rehabilitācijas kurss līdz 60 dienām sociālās rehabilitācijas institūcijā; 6.5. vai nepieciešams, lai sociālās rehabilitācijas institūcijā kopā ar bērnu uzturētos viņa ģimenes loceklis vai persona, kas bērnu aprūpē, ņemot vērā bērna psiholoģisko stāvokli un vecumu.

¹⁹ Ministru kabineta 2009. gada 22. decembra noteikumu Nr.1613 „Kārtība, kādā nepieciešamo palīdzību sniedz bērnam, kurš cietis no prettiesiskām darbībām” 11.punkts. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=202912>.

nosūtījumu bērna sociālajai rehabilitācijai kādā no minētajām vietām²⁰, t.sk., nosūtījumu uz sociālās rehabilitācijas kursu sociālās rehabilitācijas institūcijā.

Ja bāriņtiesai radušās aizdomas, ka bērns cietis no vecāku vardarbības, tā informē pašvaldības sociālo dienestu un pēc tam, kad bērns saņēmis nepieciešamo ārstēšanu un medicīnisko rehabilitāciju, nosūta bērnu pie psihologa vai sociālā darbinieka, kurš izvērtē un nosaka, vai bērnam nepieciešama sociālā rehabilitācija.²¹

Tātad valstī ir noteikta kārtībā, kādā, iepriekš izvērtējot situāciju, bērnam tiek piešķirts Pakalpojums kā bērnam, kas cietis no prettiesiskām darbībām.

Normatīvais regulējums neparedz gadījumus, kad sociālās rehabilitācijas pakalpojums vardarbībā cietušam bērnam tiek piešķirts un tā nodrošināšana noteikta ar tiesas nolēmumu.

Pakalpojuma nepieciešamību bērnam izvērtē pašvaldības sociālais dienests. Ne Bāriņtiesas atzinumā, ne Tiesas nolēmumā nav sniegta atsauce uz pašvaldības sociālā dienesta izvērtējumu un atzīto par minētā Pakalpojuma nepieciešamību bērnam.

[8]Pārbaudes lietas ietvaros Sociālais dienests sniedzis informāciju²², ka 2020. gada 9. decembrī Bāriņtiesa informējusi Sociālo dienestu, ka Rīgas rajona tiesa lietā Nr.C33302019 nolēmusi apmierināt [personas C] pieteikumu par pagaidu noregulējuma grozīšanu lietā.

Sociālais dienests, ņemot vērā Rīgas rajona tiesas lēmumā civillietā Nr.C33302019 minēto, ka [personas D] atrašanās vienīgi pie mātes, pastāvot šķēršļiem saskarsmes īstenošanai, šobrīd rada lielāku apdraudējumu [bērna D] turpmākai psihiskai un emocionālai attīstībai un Jūsu nepārtrauktas ietekmes rezultātā Jūsu rīcībā konstatējama iespējamā emocionālā vardarbība, sagatavoja dokumentus [personas D] kā iespējami cietušā no emocionālās vardarbības un [personas C] kā pavadošās personas nosūtīšanai uz krīzes centru Nodibinājums “Centrs Valdardze”.

Pamatojoties uz MK noteikumu Nr.1613 “Kārtība, kādā nepieciešamo palīdzību sniedz bērnam, kurš cietis no prettiesiskām darbībām” 12.punktu, Sociālais. Dienests 2020. gada 9. decembrī sagatavojis dokumentu paketi nosūtīšanai uz krīzes centru: pavadvēstule Nr.6/5/185, nosūtījums [personai D] Nr.9, nosūtījums [personai C] Nr. 10, sociālā darbinieka slēdziens, pamatinformācija par klienta situāciju sociālās rehabilitācijas uzsākšanai, līgums par pakalpojuma sniegšanu Nr.150.

No minētā secināms, ka Sociālā dienesta speciālisti nav izvērtējuši Pakalpojuma nepieciešamību atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam, bet, izpildot Tiesas Lēmumā noteikto, bez izvērtējuma aizpildījuši MK noteikumos Nr.1613 norādītos dokumentus Pakalpojuma saņemšanai. Minētais neatbilst normatīvajos aktos noteiktajam par valsts finansēta Pakalpojuma piešķiršanu.

Rehabilitācijas mērķus un uzdevumus nosaka Sociālais dienests. Sociālais dienests pamatinformācijā par klientu sociālās rehabilitācijas uzsākšanai norādījis: “Bērns ilgstoši

²⁰ Ministru kabineta 2009. gada 22. decembra noteikumu Nr.1613 „Kārtība, kādā nepieciešamo palīdzību sniedz bērnam, kurš cietis no prettiesiskām darbībām” 12.punkts noteic, ka pašvaldības sociālais dienests 12.2.1. izsniedz iestādes vadītājam, bērna vecākam, audžuģimenei, aizbildnim vai bāriņtiesai nosūtījumu bērna sociālajai rehabilitācijai kādā no minētajām vietām: 12.2.1.1. dzīvesvietā vai iestādē pie pakalpojumu sniedzēja, ar kuru pašvaldība noslēgusi attiecīgu līgumu. Līgumā norāda sniedzamo pakalpojumu, tā apjomu un atbilstību normatīvajiem aktiem par prasībām sociālo pakalpojumu sniedzējiem, līguma summu, pakalpojuma sniegšanas kārtību, kā arī pakalpojuma sniegšanas laiku; 12.2.1.2. Latvijas Bērnu fonda norādītajā sociālās rehabilitācijas institūcijā līdz 30 dienu ilgam sociālās rehabilitācijas kursam; 12.2.1.3. Latvijas Bērnu fonda norādītajā sociālās rehabilitācijas institūcijā līdz 60 dienu ilgam kompleksam sociālās rehabilitācijas kursam;

²¹ Ministru kabineta 2009. gada 22. decembra noteikumu Nr.1613 „Kārtība, kādā nepieciešamo palīdzību sniedz bērnam, kurš cietis no prettiesiskām darbībām” 4. punkts.

²² Mārupes novada Sociālā dienesta 2021. gada 9. februāra vēstule Nr. 6/5/25.

nav redzējis tēvu. Mazināt trauksmi un pārdzīvojumus, kas radušies no negaidītās bērna izņemšanas no bērnudārza (tiesas lēmums) un ilgstošas attiecību spriedzes starp vecākiem rezultātā. Palīdzēt bērnam saprast radušos situāciju atbilstoši viņa vecumam. Palīdzēt atjaunot bērna un tēva saskarsmi, kas pārtraukta pirms 1 gada 8 mēnešiem. Sniegt bērnam atbalstu un iedrošināt.”

Tiesa Lēmumā nebija noteikusi, ka bērnam ar tēvu atbalsts jāsaņem tieši valsts finansēta Pakalpojuma ietvaros. Tiesa bija norādījusi Pakalpojuma sniedzēju un mērķi, ar kādu bērnam jāatrodas krīzes centrā. Arī Bāriņtiesas atzinumā nav minēts, ka bērnam ir jānodrošina Pakalpojums.

Centrs Valdardze sniedza informāciju, ka Bāriņtiesa pirms bērna un tēva ievietošanas krīzes centrā interesējās par iespējām ievietot bērnu uz rehabilitāciju. Par Tiesas Lēmumu Centrs Valdardze uzzinājis dienā pirms braukšanas uz Krīzes centru, par to paziņojusi Bāriņtiesa. Iestājoties krīzes centrā, šo informāciju sniedzis arī tēvs [persona C]. Centrs Valdardze norādījis, ka līdz šim viņu praksē nav bijis gadījumus, kad bērnu kopā ar vienu no vecākiem krīzes centrā ievieto tādēļ, ka tā nolēmusi tiesa.²³

No minētā secināms, ka Tiesa Lēmumu nav paziņojusi Centram Valdardze, kurš bija tā izpildītājs daļā par [bērna D] un [personas C] uzturēšanos krīzes centrā.

[9] Mārupes novada Sociālais dienests sniedzis informāciju²⁴, ka pēc Bāriņtiesas vadītājas mutiska uzaicinājuma 2019. gada 15. oktobrī darbinieks piedalījās Bāriņtiesas sēdē, kurā tika izskatīts jautājums par [personas D] saskarsmi ar viņa tēvu [personu C]. Bāriņtiesas sēdē ticis nolemts, ka Jums jāsāk sadarbība ar Sociālo dienestu.

Sociālais dienests ar Jums uzsācis sadarbību 2019. gada 17. oktobrī, kad saņēmāt Sociālā dienesta nosūtījumu apmeklēt ar dēlu [bērnu D] psihologa konsultācijas ar mērķi - novērot bērna un mātes attiecības, emocionālo piesaisti, trauksmi. 2019. gada 21. oktobrī Jums izsniegts Sociālā dienesta nosūtījums individuāli apmeklēt Sociālā dienesta psihologa konsultācijas ar mērķi - veicināt izpratni par nepieciešamību bērnam uzturēt kontaktu ar tēvu, spēt bērna interesēs vienoties ar bērna tēvu par saskarsmi, radīt [bērnam D] drošu psiholoģisko vidi. Jums veicināt izpratni par šķirtu attiecību ietekmi uz bērnu, par bijušo partneru harmonisku attiecību izveidošanu, lai nodrošinātu bērnam tikšanos ar tēvu. Sociālais darbinieks ņēmis vērā psihologa ieteikumu, ka sākumā jāatrisina [bērna D] vecāku attiecību un komunikācijas problēmas, un pēc tam jākonsultē Jūsu vecākos bērnus [personas F un G].

Turpmākajā sadarbības laikā Jums nodrošinātas sociālā darbinieka konsultācijas, motivējot Jūs apmeklēt mediācijas pakalpojumu kopā ar [bērna D] tēvu, lai atrisinātu abu problemātiskās attiecības un nodrošinātu tēva saskarsmi ar bērnu.

Sadarbības laikā ar Sociālo dienestu Jūs esat apmeklējusi izglītības programmu vecākiem “Bērnu emocionālā audzināšana”.

Sociālais dienests ar [bērna D] tēvu uzsācis sadarbību 2019. gada 14. novembrī, tēvs saņēmis sociālā darbinieka konsultācijas. Arī bērna tēvs ticis motivēts kopā ar Jums apmeklēt mediāciju. [personai C] ieteikts apsvērt iespēju apmeklēt psihologu.

2019. gada 18. decembrī notika Bāriņtiesas un Sociālā dienesta tikšanās ar [personu C], lai pārrunātu tiesas lēmumu un vienotos par psihologa konsultāciju nodrošināšanu [bērnam D].

[Bērna D] vecāki mediāciju apmeklējuši divas reizes, bet bez pozitīva rezultāta. Pēc abu vecāku sniegtās informācijas Sociālais dienests secinājis, ka vecāki nespēj

²³ Nodibinājuma “Centrs Valdardze” 2021. gada 05. februāra vēstule Nr.7.

²⁴ Mārupes novada Sociālā dienesta 2021. gada 9. februāra vēstule Nr. 6/5/25.

tikties, lai risinātu problēmsituāciju. Bērna tēvam ieteikts vērsties pie psihologa Rīgas Sociālajā dienestā pēc deklarētās dzīvesvietas vai vērsties pie psihologa privāti.

2020. gada 8. janvārī Bāriņtiesā notikusi starpinstitucionāla tikšanās, kurā piedalījušies Bāriņtiesas vadītāja, Sociālā dienesta sociālais darbinieks un psihologs, un Jūs ar pilnvaroto personu. Pārrunāta [bērna D] un [personas C] saskarsmes tiesību atjaunošana Sociālā dienesta psihologa klātbūtnē.

2020. gada 3. februāra līdz 2020. gada 4. martam Sociālā dienesta psihologs saskaņā ar tiesas lēmumu civillietā Nr. C33302019 un starpinstitucionālās tikšanās protokolu nodrošināja konsultācijas abiem [bērna D] vecākiem ar mērķi – palīdzēt nodrošināt bērna saskarsmes realizāciju. 2020. gada 4. martā plānotā [bērna D] un tēva tikšanās nenotika.

Sociālais dienests 2020. gada 23. martā no Bāriņtiesas saņēmis 2020. gada 6. marta lēmumu Nr. 7/1-6/14 “Par [personas D] aizgādības tiesībām”, kurā atteikts Jums pārtraukt [personas D] aizgādības tiesības.

2020. gada 23. martā sarunā ar Bāriņtiesas vadītāju Sociālais dienests mutiski vienojās, ka turpmāk saskarsmes nodrošināšana starp [bērnu D] un viņa tēvu [personu C] notiks Bāriņtiesas psihologa uzraudzībā. Turpmāk Sociālais dienests saņēma informāciju no Bāriņtiesas psihologa par sadarbību ar [bērnu D] un viņa vecākiem. Sociālais darbinieks ārkārtas situācijas laikā turpināja sadarbību ar [bērna D] vecākiem telefoniski.

2020. gada 16. jūnijā notikusi Bāriņtiesas un Sociālā dienesta pārstāvju, [bērna D] vecāku un zvērināta advokāta tikšanās par [personas D] saskarsmes atjaunošanu.

Sociālā dienesta viedoklis par turpmākām darbībām: Sociālais dienests gada garumā ir nodrošinājis sociālā darbinieka konsultācijas un atbalstu, psihologa konsultācijas Jums un [bērnā D], ir sniegta teorētiska un praktiska palīdzība, lai [bērns D] varētu satikties ar tēvu [personu C]. Turpmākā sadarbība ir nepieciešama vecāku starpā, lai spētu savstarpēji komunicēt un nodrošināt saskarsmi. Ja vecāki nespēj savstarpēji komunicēt un izvirzīt bērna tiesības tikties ar abiem vecākiem par prioritāti, tad jāizmanto mediācijas pakalpojums, kurā mediatora vadībā vecāki spētu sarunāties un nodrošināt dēlam tikšanos ar tēvu.

Tātad Sociālais dienests, ilgstoši veicot sociālo darbu ar vecākiem un bērnu, nekonstatēja nepieciešamību bērnam nodrošināt Pakalpojumu. Sociāla dienesta speciālisti pamatoti norādījuši, ka primāri jāatrisina vecāku savstarpējās attiecības tā, lai viņi spētu savstarpēji komunicēt bērna tiesību un vajadzību nodrošināšanai.

No Sociālā dienesta sniegtās informācijas nav secināms, vai no 2020. gada 16. jūnija līdz 2020. gada 9. decembrim notika sociālais darbs ar bērnu un vecākiem, jo psihologa pakalpojumus sniedzis Bāriņtiesas psihologs.

Sociālā dienesta sadarbība ar Jums atsākusies 2020. gada 14. decembrī. 2020. gada 15. decembrī Sociālais dienests sagatavojis nosūtījumu psihologa konsultācijām Sociālajā dienestā. 2020. gada 17. decembrī sagatavoja un nosūtīja dokumentus Nodibinājumam “Centrs “Dardedze” psihologa konsultācijām Jūsu bērniem. Sakarā ar ārkārtējo situāciju valstī psihologa konsultācijas Jūsu bērniem Nodibinājums “Centrs “Dardedze” piedāvāja sākt apmeklēt 2021. gada 7. februārī.

2021. gada 13. janvārī Sociālais dienests no krīzes centra Nodibinājums “Centrs Valdardze” saņēma noslēguma formu sociālās rehabilitācijas pakalpojumam institūcijā [personai D] un pavadošai personai [personai C] ar ieteikumiem tālākai darbībai. Saņemtā informācija tika arī nosūtīta Bāriņtiesai.

Pamatojoties uz krīzes centra “Valdardze” ieteikumiem, Sociālais dienests 2021. gada 26. janvārī sazinājies ar [bērna D] tēvu un informēja, ka ir iespēja pēc krīzes

centra “Valdardze” ieteikuma [bērnām D] turpināt saņemt psiholoģisko palīdzību individuāli un kopā ar tēvu, kā arī ieteica apmeklēt Bērnu emocionālās audzināšanas nodarbības.

2021. gada 27. janvārī Sociālais dienests, ņemot vērā krīzes centra “Valdardze” ieteikumus, sagatavojis nosūtījumu Sociālā dienesta psihologam ar mērķi- novērot [bērnu D] uzvedību, adaptāciju situācijai, emocionālo izreaģēšanu, pašizpausmi. Palīdzēt izpausties bērna pārdzīvojumiem. Veicināt dabisku uzticēšanās attiecību veidošanās procesu starp tēvu un dēlu.

[9] Tiesa noteikusi, ka laikā, kamēr bērns ar tēvu atrodas Krīzes centrā, Jūs, saņemot Krīzes centra atļauju, saskarsmes tiesību ar [bērnu D] varat īstenot Krīzes centra telpās atbilstoši iekšējās kārtības noteikumiem par apmeklētāju pieņemšanu Krīzes centra speciālista klātbūtnē.

Jūs norādāt, ka Jums netika nodrošināta iespēja satikties ar bērnu klātienē Tiesas nolēmumā noteiktajā kārtībā.

2020. gada 9. novembrī tika izsludināta ārkārtējā situācija valstī no 2020. gada 9. novembra līdz 6. decembrim.²⁵ 2020. gada 2. decembrī ārkārtējā situācija tika pagarināta līdz 2021. gada 11. janvārim.²⁶

Ārkārtējās situācijas apstākļos sociālo pakalpojumu sniedzējiem, kas sniedz sociālos pakalpojumus ar pilnu vai daļēju izmitināšanu, tika noteikts turpināt sociālās rehabilitācijas pakalpojumus vardarbībā cietušām personām krīzes centros un bez vecāku gādības palikuša bērna ievietošanu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā vai krīzes centrā, nodrošinot epidemioloģisko drošības prasību ievērošanu un nepieciešamos piesardzības pasākumus.²⁷

Ārkārtējās situācijas laikā tika noteikts, ka vecāks un viņa nepilngadīgie bērni, ja viņi nedzīvo vienā mājāsaimniecībā, var tikties publiskās iekštelpās un ārtelpās.²⁸ Tātad tikšanās ar bērniem varēja notikt Centrā Valdardze vai uzturoties svaigā gaisā – pastaigās parkā u.c., ja vien Centrā Valdardze nebija situācija, kurā jebkāda tikšanās ar apmeklētājiem nebija pieļaujama – ja iestādē konstatēta saslimšana ar Covid-19.

Attiecībā uz aizliegumu vecākiem saskarsmei ar bērniem Centrs Valdardze sniedzis skaidrojumu,²⁹ ka, ievērojot valstī izsludināto ārkārtējo situāciju, kā arī epidemioloģiskās drošības pasākumus Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai, nodibinājumā “Centrs Valdardze” uz rīkojuma pamata ir liegts klientu apmeklējums klātienē. Epidemioloģiskās drošības likuma mērķis ir reglamentēt epidemioloģisko drošību un noteikt valsts institūciju, pašvaldību, fizisko un juridisko personu tiesības un pienākumus epidemioloģiskās drošības jomā, kā arī atbildību par šā likuma pārkāpumu. Epidemioloģiskā drošība – profilakses, arī higiēnas, pretepidēmijas, ārstniecības un organizatorisko nosacījumu un pasākumu sistēma, kuras mērķis ir mazināt sabiedrības veselības apdraudējumu, ko izraisa infekcijas slimības, un veselību ietekmējošo vides faktoru kaitīgā iedarbība. Arī Ministru kabineta rīkojums Nr. 655 “Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu” nosaka prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem, kas sniedz sociālos pakalpojumus, tajā skaitā sociālās rehabilitācijas pakalpojumus vardarbībā

²⁵ Ministru kabineta 2020. gada 6. novembra rīkojums Nr. 655 “Par ārkārtējo situācijas izsludināšanu” 1. punkts.

²⁶ Ministru kabineta 2020. gada 2. decembra rīkojums Nr. 719 “Grozījumi Ministru kabineta 2020. gada 6. novembra rīkojumā Nr. 655 “Par ārkārtējo situācijas izsludināšanu” 1.1. apakšpunkts.

²⁷ Ministru kabineta 2020. gada 6. novembra rīkojums Nr. 655 “Par ārkārtējo situācijas izsludināšanu” 5.33. apakšpunkts.

²⁸ Ministru kabineta 2020. gada 9. jūnija noteikums Nr. 360 “Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai” 6.2.3. apakšpunkts.

²⁹ Nodibinājuma “Centrs Valdardze” 2021. gada 22. janvāra vēstule Nr. 5.

cietušām personām krīzes centros, nodrošinot epidemioloģiskās drošības prasību ievērošanu un nepieciešamos piesardzības pasākumus. Sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšana pieļaujama, tikai nodrošinot epidemioloģiskās drošības prasību ievērošanu un nepieciešamos piesardzības pasākumus. Nodibinājumā “Centrs Valdardze” uzturas un saņem sociālās rehabilitācijas pakalpojumus arī citas personas un arī viņiem, tāpat kā centra speciālistiem ir tiesības uz drošiem apstākļiem un tādejādi arī pienākums ievērot epidemioloģiskās drošības prasības un piesardzības pasākumus.

Jūs ar iekšējās kārtības noteikumiem esot iepazīstināta mutiski. Iekšējās kārtības noteikumi publiski bija pieejami nodibinājumā „Centrs Valdardze” pie ziņojuma dēļa.

Tātad laikā, kad bērns atradās Centrā Valdardze, netika nodrošinātas klātienēs tikšanās bērniem ar vecākiem. Tiesībsarga ieskatā vecāku tikšanās ar bērniem ir izvērtējama, vai to nav iespējams nodrošināt, ievērojot drošības pasākumus – lietojot sejas un deguna aizsegu, dezinfekcijas līdzekļus, ievērojot distanci, jo normatīvajos aktos nav noteikts aizliegums tikties vecākiem ar bērniem, kuri saņem sociālās rehabilitācijas pakalpojumu. Vienlaikus, izvērtējot bērna un vecāka tikšanos, ir iespējami citi drošības pasākumi, piemēram, pieprasīt vecākam uzrādīt negatīvu testu par Covid – 19 pārbaudi.

Ierobežojums nav noteikts iekšējās kārtības noteikumos, rīkojums izdots tikai uz laiku, kamēr valstī noteikts ārkārtējais stāvoklis.

Tātad, ņemot vērā jau sākotnēji Centrā Valdardze noteikto saskarsmes aizliegumu, ir secināms, ka saskarsme Jums ar bērnu nebūs iespējama. Turklāt minētais aizliegums bija spēkā gan laikā, kad Bāriņtiesa pieņēma atzinumu, gan pieņemot Tiesas Lēmumu 2021. gada 9. decembrī. No minētā secināms, ka Tiesas Lēmums attiecībā uz Jūsu saskarsmes tiesībām ar bērnu, nosakot tās krīzes centra darbinieka klātbūtnē, faktiski bija neizpildāms no tā pieņemšanas brīža.

Rehabilitācijas laikā Jums bijusi iespēja sazināties ar bērnu gan tiešsaistē, gan telefoniski. Tā kā pēc tikšanās ar bērnu tiešsaistē Jūs video esat publicējusi sociālajos tīklos, tēvs aizliedzis turpmāko saskarsmi tiešsaistē. Jums telefoniski tikusi sniegta informācija, ka ar bērnu var sazināties arī caur tēvu, zvanot uz tēva telefonu. Pēc šī gadījuma tēvs atteicies atļaut bērnam ar Jums sazināties tiešsaistē, kā arī sazināties telefoniski tikai speciālistu klātbūtnē. Tālākā rehabilitācijas gaitā Jums ticis piedāvāts ar bērnu sazināties pa krīzes centra telefonu. Rehabilitācijas laikā Jums bijusi iespēja sazināties ar bērnu caur lietotni Zoom (15.12.). Pēc krīzes centra rīcībā esošajiem piefiksētajiem laikiem un datumiem Jūs telefoniski ar bērnu sazinājāties 28.12.2020., 29.12.2020., 30.12.2020., 01.01.2021., 03.01.2021., 04.01.2021., 05.01.2021., 06.01.2021., 07.01.2021.. Telefona sarunās ar Jums un [bērnu D] piedalījušies arī [bērna D] brālis un māsa.³⁰

Centrs Valdardze sniedzis informāciju³¹, ka rehabilitācijas laikā Jums nodrošināta viena psihologa konsultācija pa telefonu. Jūs regulāri esat interesējusies par bērnu. Jūs informēja, kā bērns jūtas, kā viņam klājas, kāds ir bērna dienas režīms, ar ko nodarbojas, kādi novērojumi. Jūs informēja, ka pēc rehabilitācijas tiks sagatavota Gadījuma noslēguma forma, kas tiks nosūtīta Mārupes sociālajam dienestam un Jums būs iespēja iepazīties ar rehabilitācijas rezultātiem un ieteikumiem bērna tālākajā aprūpē un audzināšanā.

Tātad, ņemot vērā jau sākotnēji Centrā Valdardze noteikto klātienēs apmeklējumu aizliegumu ārkārtējās situācijas laikā, ir secināms, ka saskarsmes tiesību īstenošana Jums ar bērnu nebija iespējama. Turklāt minētais aizliegums bija spēkā gan laikā, kad

³⁰ Nodibinājuma “Centrs Valdardze” 2021. gada 22. janvāra vēstule Nr. 5.

³¹ Turpat.

Bāriņtiesa pieņēma atzinumu, gan pieņemot Tiesas Lēmumu 2021. gada 9. decembrī. No minētā secināms, ka Tiesas Lēmums attiecībā uz Jūsu saskarsmes tiesībām ar bērnu, nosakot tās krīzes centra darbinieka klātbūtnē, faktiski nebija izpildāms no tā pieņemšanas brīža.

[10] Tiesa Lēmumā ir nolēmusi saglabāt ar Rīgas rajona tiesas Jūrmalā 2020. gada 30. oktobra lēmumu noteikto pienākumu Jums un [personai C] pieteikties Bāriņtiesā uz ģimenes psihoterapijas konsultācijām, ko piedāvā Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija (turpmāk tekstā – VBTAI), kā arī nolūkā apgūt cieņpilnu, savstarpēji atbalstošu un izprostošu attiecību veidošanu, lai turpmāk spētu veiksmīgi vienoties par bērna aizgādības jautājumiem, apmeklēt tik konsultācijas, cik par nepieciešamu uzskatīs attiecīgā pakalpojuma sniedzējs.

No publiski pieejamās informācijas³² ir konstatējams, ka VBTAI ģimenes psihoterapijas konsultācijas nodrošina tikai no 2021. gada 1. marta. 2020. gada 30. oktobrī un 2020. gada 9. decembrī, kad tika pieņemti Tiesas nolēmumi, ar kuriem Jums un [personai C] uzlikts pienākums pieteikties uz ģimenes psihoterapijas konsultācijām, VBTAI minēto pakalpojumu nenodrošināja. Lai pieteiktos pakalpojumam, personai ar noteiktas formas parakstītu iesniegumu ir jāvērsas VBTAI. Turklāt VBTAI, nosakot klienta tiesības pakalpojuma saņemšanai, ir norādījusi, ka klienta sadarbība ar psihoterapijas speciālistu ir brīvprātīga. Klientam ir tiesības pārtraukt konsultācijas pat tādā gadījumā, ja šis Klienta lēmums nesaskan ar sākotnējo Klienta un psihoterapeita vienošanos par konsultāciju apjomu un termiņiem.³³

Informācijā par ģimenes psihoterapijas konsultāciju saņemšanu nav norādīts, ka pakalpojums tiek nodrošināts personām, kuras pieteikušās bāriņtiesā vai kurām tiesa uzlikusi par pienākumu tās apmeklēt.

Secināms, ka Tiesas uzliktais pienākums apmeklēt ģimenes psihoterapijas konsultācijas VBTAI nebija izpildāms piecus mēnešus, pakalpojuma saņemšanai nav paredzēta pieteikšanās bāriņtiesā un pakalpojums ir saņemams tikai brīvprātīgi un pārtraucams gan pēc klienta, gan psihoterapeita iniciatīvas.

[11] Tiesa Jums noteica aizliegumu 2020. gada 9. decembrī no plkst. 10.00 līdz plkst. 19.00 apmeklēt pirmsskolas izglītības iestādi “[E]” un atrasties tai tuvāk par 100 metriem. Lai Tiesas nolēmumu ievērotu, ir svarīgi, lai tas personai, uz kuru Tiesas noteiktie aizliegumi attiecas, tiktu savlaicīgi paziņots un būtu zināms.

Izskatot Jūsu iesniegumu, Tieslietu ministrija pārbaudes ietvaros noskaidrojusi³⁴, ka Rīgas rajona tiesas 2020. gada 9. decembra lēmuma noraksts elektroniski parakstīts 2020. gada 9. decembrī plkst. 9.36. [Tiesnese B], atbildot uz Tieslietu ministrijas lūgumu sniegt informāciju, paskaidrojusi, ka, tā kā lēmumā noteikts, ka tas stājas spēkā un ir izpildāms nekavējoties, lēmuma noraksts vispirms tika nosūtīts Mārupes novada bāriņtiesai (plkst. 9.44) un [personai C] (plkst. 9.47). Līdzīgi kā lēmums par prasības nodrošināšanu vispirms tiek nosūtīts prasītājam, dodot iespēju veikt nepieciešamās darbības nolēmuma izpildei.

Jums 2020. gada 9. decembra lēmums nosūtīts tajā pašā dienā plkst. 10.32. Ņemot vērā tiesneses skaidrojumu un faktu, ka Civilprocesa likuma 231. panta otrajā daļā noteiktais nolēmuma noraksta nosūtīšanas termiņš nav pārkāpts, Tieslietu ministrija secinājusi, ka tiesneses rīcībā nav konstatējams normatīvo aktu pārkāpums.

³² Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas mājaslapa <https://www.bti.gov.lv/lv/gimenes-psihoterapijas-konsultacijas>.

³³ Turpat.

³⁴ Tieslietu ministrijas 2021. gada 25. janvāra vēstule Nr. 1-24/326.

Pēc lietas dalībnieka lūguma tiesa spriedumā var noteikt, ka pilnīgi vai noteiktā daļā nekavējoties izpildāmi spriedumi lietās, kas izriet no aizgādības un saskarsmes tiesībām.³⁵

Tiesībsarga ieskatā Tiesas Lēmumā Jums uzliktais aizliegums pēc būtības un satura atbilst pagaidu aizsardzības pret vardarbību noteiktajam ierobežojumam, kāds paredzēts Civilprocesa likuma 250.⁵⁰ panta pirmajā daļā: “Aizliegums atbildētājam uzturēties noteiktās vietās ir ar tiesas vai tiesneša lēmumu paredzēts ierobežojums atbildētājam apmeklēt attiecīgo vietu, kas nav mājoklis, kurā pastāvīgi dzīvo prasītājs, vai atrasties šai vietai tuvāk par lēmumā minēto attālumu.”

Tātad Tiesa, pārskatot pagaidu noregulējumu par bērna dzīvesvietu un pagaidu saskarsmi ar bērnu, ir piemērojusi tiesību normu, kas jāpiemēro, saņemot pieteikumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību, un izvērtējusi, vai un kādi pagaidu aizsardzības līdzekļi pret vardarbību būtu piemērojami. Lietās, kas skar aizgādības un saskarsmes tiesību jautājumus, tiesa prasības pieteikumu var izvērtēt, neievērojot prasījuma robežas, bet atbilstoši bērna labākajām interesēm. Tomēr tiesai būtu jāņem vērā izskatāmās lietas kategorija un jālemj normatīvajos aktos noteikto tiesību normu, kas attiecināmas uz izskatāmo lietu, robežās.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.⁴⁵ pantā noteikto lēmumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību tiesa vai tiesnesis var pieņemt pēc personas motivēta pieteikuma vai pieteikuma, kas iesniegts ar policijas starpniecību.

Jāatzīst, ka Tiesa 2020. gada 9. decembrī ir izskatījusi [personas C] pieteikumu par pagaidu noregulējuma grozīšanu civillietā Jūsu prasībā pret [personu C] par laulības šķiršanu, bērna dzīvesvietas noteikšanu un tēva saskarsmes tiesības ierobežošanu un [personas C] pretprasībā par bērna dzīvesvietas un saskarsmes tiesības izmantošanas kārtības noteikšanu, nevis pieteikumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību.

Tiesībsargs kritiski vērtē Tieslietu ministrijas secināto³⁶, ka tiesnese nav pārkāpusi nolēmuma noraksta nosūtīšanas termiņu, kāds noteikts Civilprocesa likuma 231. pantā³⁷, jo minētā tiesību norma attiecināma uz tipiskiem gadījumiem, nevis uz tiesas lēmumiem, kuru izpilde noteikta nekavējoties, turklāt nosakot personai būtiskus ierobežojumus.

Situācijā, kad Tiesas nolēmums, kurā noteikts aizliegumu personai tuvotes noteiktai vietai, izpildāms nekavējoties, jau pusstundu pēc tiesas nolēmuma parakstīšanas, nav pieļaujams, ka tiesas nolēmums tiek nosūtīts elektroniski uz persona e-pastu pusstundu pēc aizlieguma iestāšanās. Turklāt par tiesas nolēmuma nepildīšanu personai ir paredzēta kriminālatbildība.

Tāpat kritiski vērtējams, ka Tieslietu ministrija atzīst³⁸ par atbilstošu tiesneses paskaidroto, ka Lēmuma nosūtīšana pusēm notikusi līdzīgi kā lēmums par prasības nodrošināšanu, vispirms nosūtot prasītājam, dodot iespēju veikt nepieciešamās darbības nolēmuma izpildei.³⁹

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 137. panta otrajā daļā noteikto prasības nodrošināšana pieļaujama tikai mantiska rakstura prasībās. Tādēļ tiesneses skaidrojums, ka lēmums lietā, kas skar aizgādības un saskarsmes tiesības, tika paziņots vispirms prasītājam, lai nodrošinātu Lēmuma izpildi, un tikai pēc tam atbildētājam vērtējams

³⁵ Civilprocesa likuma 205. panta pirmās daļas 8. punkts.

³⁶ Tieslietu ministrijas 2021. gada 25. janvāra vēstule Nr. 1-24/326.

³⁷ Civilprocesa likuma 231. pants: “Tiesas lēmuma noraksts triju dienu laikā pēc lēmuma pasludināšanas nosūtāms lietas dalībniekam, kas nav piedalījies tiesas sēdē, un personai, uz kuru tas attiecas. Rakstveida procesā pieņemtā lēmuma noraksts nosūtāms triju dienu laikā no lēmuma sastādīšanas.”

³⁸ Tieslietu ministrijas 2021. gada 25. janvāra vēstule Nr. 1-24/326.

³⁹ Civilprocesa likuma 141. panta pirmā prim daļa.

kritiski. Secinot no Lēmuma satura civillietā Nr.C33302019 atbildētājs ir [persona C], bet prasītāja – esat Jūs.

Turklāt Civilprocesa likuma 29.¹ nodaļā “Lietas, kas izriet no aizgādības un saskarsmes tiesībām” ir noteikta kārtība, kādā tiesa izskata minētās lietas. Civilprocesa 244.¹² pantā ir noteikts tiesas nolēmuma lietās, kas izriet no aizgādības un saskarsmes tiesībām, saturs un tiesas pienākums brīdināt puses par sekām tiesas nolēmuma nepildīšanai. Attiecībā uz pagaidu noregulējumu par bērna dzīvesvietu, bērna aprūpes kārtību, saskarsmes tiesību izmantošanas kārtību, uzturlīdzekļiem bērnam, aizliegumu bērna izvešanai no valsts tiesas lēmums stājas spēkā nekavējoties. Normatīvajos aktos nav noteikts, ka minēto lēmumu tiesa paziņo atšķirīgi no Civilprocesa likumā noteiktās vispārējās kārtības.

Normatīvajos aktos ir nodalīta tiesas un bāriņtiesas kompetence lietās, kas skar bērna tiesības, tai skaitā aizgādības un saskarsmes tiesību jautājumos. Situācijās, ja bērna dzīves apstākļu pārbaudē vai citādi atklājas, ka bērns atrodas veselībai vai dzīvībai bīstamos apstākļos, kā arī tad, ja bērna turpmākā atrašanās ģimenē var apdraudēt viņa veselību vai dzīvību, bāriņtiesas priekšsēdētājs, bāriņtiesas priekšsēdētāja vietnieks vai bāriņtiesas loceklis vienpersoniski pieņem lēmumu par bērna aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākiem. Tātad, ja Bāriņtiesa konstatēja apstākļus, kuru dēļ bērna turpmākā atrašanās bija nopietns apdraudējums bērna veselībai un dzīvībai un bija nepieciešama nekavējoša iejaukšanās, lai nodrošinātu bērna tiesības un pasargātu viņu mātes ļaunprātīgas aizgādības tiesību izmantošanas, Bāriņtiesai atbilstoši kompetencei bija jārikojas un jāpieņem vienpersonisks lēmums.

Lai gan bērna tiesību nodrošināšanai vienmēr un visos gadījumos ir piešķirama prioritāte, tomēr visām iestādēm ir jāievēro kompetence un normatīvajos aktos noteiktais. Arī tiesai ir jāpiemēro tiesību normas atbilstoši izskatāmajai civillietai.

[11] Bērnam ir tiesības uzturēt personiskas attiecības un tiešus kontaktus ar brāļiem, māsām un vecvecākiem, kā arī citām personām, ar kurām bērns ilgu laiku ir dzīvojis nedalītā saimniecībā, ja tas atbilst bērna interesēm (saskarsmes tiesība).⁴⁰

Līdz [bērna D] šķiršanai no Jums, viņš ģimenē dzīvoja kopā ar pusbrāli un pusmāsu. Tiesa, pieņemot nolēmumus civillietā Nr.C33302019, šķirot vienas ģimenes bērnus, nav vērtējusi bērnu tiesības uz savstarpējo attiecību uzturēšanu un iespējām tās nodrošināt atbilstoši visu triju bērnu interesēm.

Nav konstatējams, ka Bāriņtiesa, sniedzot atzinumu Tiesai, būtu veltījusi pietiekamu vērību bērnu tiesībām uzturēt personiskas attiecības un tiešus kontaktus, noskaidrojot bērnu viedokļus par viņu savstarpējām attiecībām un saskarsmes iespējām [bērnā D] dzīvojot pie tēva, lūgusi Tiesu noteikt bērnu saskarsmes tiesību īstenošanas kārtību.

No pārbaudes lietā iegūtās informācijas, secināms, ka arī Sociālā dienesta speciālisti, tai skaitā psihologs, nav pievērsuši uzmanību Jūsu bērnu – [F un G] psihoemocionālajam stāvoklim pēc [bērna D] šķiršanas no ģimenes. Tātad viņu tiesības un vajadzības konkrētajā situācijā nav noskaidrotas.

[12] Civillietā Nr. C33302019 par bērna dzīvesvietas un saskarsmes tiesības īstenošanas kārtības noteikšanu Rīgas rajona tiesā Jūrmalā uzsākta 2019. gada 26. februārī.

Lietas, kas saistītas ar bērna tiesību vai interešu nodrošināšanu, tiesā izskatāmas ārpus kārtas.⁴¹ Ņemot vērā bērna tiesību prioritātes principu, lietas, kas skar bērna

⁴⁰ Civillikuma 181. panta trešā daļa.

tiesības, ir jāizskata iespējami īsākā laikā, lai attiecībā uz bērnu nodrošinātu tiesisko noteiktību ilgtermiņā. Pagaidu regulējuma mērķis ir panākt strīda pagaidu noregulējumu laikā līdz sprieduma taisīšanai lietā nolūkā novērst vai samazināt strīdā iesaistīto personu tiesību aizskārumu un nodrošināt tiesisko interešu aizsardzību tiesvedības laikā. Civillietās, kas skar bērnu, pagaidu noregulējuma mērķis ir vislabākajā veidā nodrošināt tiesisko stabilitāti un noteiktību bērnam līdz galīgā sprieduma pieņemšanai.

Tiesības uz lietas izskatīšanu saprātīgā termiņā (ātrā un efektīvā procesā) ir viens no tiesību uz taisnīgu tiesu pamatelementiem. Lai gan procesā ir paredzēts pagaidu noregulējums, lietas izskatīšanas termiņam kopumā jābūt saprātīgam. Piemērojot pagaidu regulējumu, tikai daļēji iespējams risināt personas tiesību uz pieeju tiesai iespējamu aizskārumu.⁴² Pagaidu regulējums nevar tikt piemērots nesamērīgi ilgi. Turklāt, civillietā Nr. C33302019 pagaidu regulējums, kas būtiski ietekmē bērnu, ir vairākkārt mainīts, kas norāda, ka nav bijis iespējams pietiekami efektīvi izmantot valstī noteikto tiesību aizsardzības mehānismu Tiesas pagaidu nolēmuma izpildei valstī noteiktais tiesību aizsardzības mehānisms nav pietiekami efektīvs.

Tiesībsarga ieskatā civillietā Nr. C33302019, kurā vairāk kā divu gadu laikā nav pieņemts pirmās instances spriedums, nav izskatīta saprātīgā termiņā.

Attaisnojums saprātīga termiņa neievērošanai nevar būt arī tas, ka procesa dalībnieki aktīvi izmanto savas procesuālās iespējas. Valstij tiesas process jāorganizē tā, ka, pat ja procesa dalībnieks izmanto visas viņa rīcībā esošās procesuālās iespējas, tiesas process saprātīgā termiņā noved pie rezultāta.⁴³

Iepazīstoties ar pārbaudes lietā esošajiem dokumentiem, secināms, ka Bāriņtiesa ir kavējusies ar atzinuma sniegšanu tiesai civillietā Nr. C33302019. Bāriņtiesa pieprasījumus saņēmusi 2019. gada 14. martā un 2019. gada 1. aprīlī, bet kā secināms no Bāriņtiesas 2020. gada 26. novembra lēmumā Nr. 7/1-6/54 minētā, atzinums Tiesai sniegts ar 2020. gada 15. oktobra lēmumu Nr. 7/1-6/57, tas ir pēc nepilna pusgada. Savukārt atkārtotam atzinumam, kas Bāriņtiesai bija jāsniedz pēc Tiesas pieprasījuma deviņu dienu laikā (2020. gada 26. novembrī), Bāriņtiesa ir spējusi iegūt vajadzīgo informāciju lietas izskatīšanai, pieņemt un sagatavot apjomīgu atzinumu Tiesai civillietā. Secināms, ka Bāriņtiesai nav šķēršļu sagatavot atzinumus arī samērā īsā termiņā, nenovilcinot civillietas izskatīšanu Tiesā.

Ņemot vērā civillietā Nr. C33302019 Tiesas pieņemto 2020. gada 9. decembra nolēmumu, tiesībsarga ieskatā, ir jāizvērtē nepieciešamība veikt grozījumus normatīvajos aktos, palielinot tiesas pilnvaras lietās, kas skar bērna aizgādības un saskarsmes tiesības. Ja tas nepieciešams bērna tiesību efektīvai nodrošināšanai vecāku strīdos, valstij ir jānodrošina tāds sociālais pakalpojums ar noteiktu saturu un speciālistu nodrošinājumu, lai tiktu atjaunotas un uzlabotas bērna un šķirti dzīvojoša vecāka attiecības, tā nodrošinot, ka bērna dzīvē ir klātesoši abi vecāki, neatkarīgi no vecāku izvēlēta savstarpējā attiecību modeļa.

Pārbaudes lietu pabeidzu, konstatējot labas pārvaldības principa pārkāpumu Bāriņtiesas darbā un labas pārvaldības un tiesību uz taisnīgu tiesu pārkāpumu Tiesas darbā.

Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 65.² panta 3. punktā noteikto, ka Tiesībsarga birojs iesniedz priekšlikumus, kas veicina bērna tiesību ievērošanu, aicinu:

⁴¹ Bērnu tiesību aizsardzības likuma 20. panta trešā daļa.

⁴² Latvijas Republikas Satversmes komentāri. VIII nodaļa Cilvēka pamattiesības. 139. lpp.

⁴³ Latvijas Republikas Satversmes komentāri. VIII nodaļa Cilvēka pamattiesības. 140. lpp.

Mārupes novada bāriņtiesu:

-ievērot normatīvajos aktos noteiktos procesuālos termiņus un tiesu noteiktos termiņus civillietās un nepieļaut rīcību, kas varētu kavēt tiesu darbu civillietās, kas skar bērna tiesības;

-ievērot normatīvajos aktos noteikto Bāriņtiesas kompetenci un bērna tiesību un interešu nodrošināšanai sadarboties ar sociālo dienestu, ievērojot tā kompetenci sociālo pakalpojumu piešķiršanā;

-sniedzot tiesām atzinumu civillietās, pārliecināties, vai atzinumā ieteiktais risinājums vecāku strīda izšķiršanai bērna interesēs būtu izpildāms, ja tiesa ar nolēmumu tādu noteiktu;

-sniedzot tiesām atzinumu par bērna aizgādību, dzīvesvietu un saskarsmes tiesības īstenošanu, gadījumos, ja vecāku strīds ir par bērnu, kuram ir pusmāsa un pusbrāļi, ar kuriem bērns dzīvo vienā ģimenē, vērtēt visu ģimenē esošo bērnu tiesību un interešu nodrošināšanu (piemēram, saskarsmes tiesības īstenošanu), ja bērni tiek šķirti.

Rīgas rajona tiesu:

-ievērot Bērnu tiesību aizsardzības likuma 20. panta trešajā daļā noteikto un lietas, kas saistītas ar bērna tiesību un interešu nodrošināšanu, izskatīt ārpus kārtas saprātīgā termiņā;

-pieprasot bāriņtiesām atzinumus civillietās, noteikt saprātīgus to sniegšanas termiņus, ievērojot normatīvajos aktos noteikto procesuālo kārtību to sagatavošanai un personu līdzdalības nodrošināšanu;

- civillietās, kas izriet no aizgādības un saskarsmes tiesībām, noteikt tādas procesuālos termiņus, lai lietas dalībnieki spētu izmantot Civilprocesa likumā noteiktās tiesības un pienākumus;

- ievērot tiesas kompetenci civillietās, kas izriet no aizgādības un saskarsmes tiesībām, atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam;

- civillietās, kas izriet no aizgādības un saskarsmes tiesībām, gadījumos, ja vecāku strīds ir par bērnu, kuram ir pusmāsa un pusbrāļi, ar kuriem bērns dzīvo vienā ģimenē, balstoties uz objektīvās izmeklēšanas principu, izvērtēt visu ģimenē esošo bērnu tiesību un interešu nodrošināšanu (piemēram, saskarsmes tiesības īstenošanu), ja bērni tiek šķirti;

- par tiesas pieņemtu nolēmumu informēt tās personas, uz kurām nolēmums attiecināms vai uzliek tām pienākumu nolēmumu izpildīt pilnībā vai tā daļā;

- izvērtēt bāriņtiesu norādītos iemeslus tiesas noteikto termiņu atzinuma sniegšanai pagarināšanai un, konstatējot, ka bāriņtiesa nesniedz tiesai atzinumu saprātīgā termiņā, tā kavējot tiesas darbu, aicinu izvērtēt ikvienas bāriņtiesas rīcību atbilstoši Civilprocesa likuma 73.¹ panta pirmajā un otrajā daļā noteiktajam vai, pieņemot lēmumu, uzlikt bāriņtiesai par pienākumu sniegt atzinumu noteiktā termiņā. Par tiesas darba kavēšanu, nesniedzot bāriņtiesas atzinumu civillietā, aicinu informēt Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekciju⁴⁴.

⁴⁴ Bāriņtiesu likuma 5. panta pirmā daļa: “ Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija uzrauga bāriņtiesu darbību bērna un aizgādībā esošās personas tiesību un interešu aizsardzībā un sniedz tām metodisko palīdzību.”

Nodibinājumu “Centrs Valdardze”:

-ievietot iekšējās kārtības noteikumus, kas attiecas uz Centra klientu apmeklētājiem, un infekcijas Covid-19 izplatības dēļ noteiktos ierobežojumus Centra mājaslapā;

-izvērtēt klātienē tikšanos iespējamību bērniem ar vecākiem, ievērojot normatīvajos aktos noteikto par bērnu un šķirti dzīvojošu vecāku tikšanos un ievērojot drošības pasākumus, pēc iespējas nenosakot absolūtu aizliegumu, izņemot gadījumos, ja Centrā konstatēta saslimšana ar Covid-19, ir atklātas kontaktpersonas vai noteikta karantīna.

Tieslietu ministriju:

-izvērtēt nepieciešamību veikt grozījumus normatīvajos aktos, palielinot tiesas pilnvaras lietās, kas izriet no aizgādības un saskarsmes tiesībām, piemēram, uzlikt pusēm pienākumu izmantot noteiktus sociālos pakalpojumus;

-izvērtēt nepieciešamību lietās, kas izriet no aizgādības un saskarsmes tiesībām, noteikt gadījumus, kad tiesas lēmuma izpilde būtu jāparedz līdzīgi kā Civilprocesa likuma 137. panta otrajā daļā noteiktais lēmums par prasības nodrošināšanu.

Labklājības ministriju:

-lai nodrošinātu bērna tiesību efektīvu nodrošināšanu vecāku strīdos, aicinu izvērtēt nepieciešamību izveidot tādu valsts apmaksātu sociālo pakalpojumu ar noteiktu saturu un speciālistu nodrošinājumu, kura mērķis ir izveidot, atjaunot vai uzlabot bērna un šķirti dzīvojoša vecāka attiecības, lai minētā mērķa sasniegšanai nebūtu jāizmanto rehabilitācijas pakalpojums vardarbībā cietušiem bērniem, kas nav paredzēts šādam mērķim.

Ņemot vērā, ka taisnīgu iznākumu civillietā ietekmē pušu rīcība, aicinu Jūs arī turpmāk izmantot valstī noteikto savu tiesību aizsardzības mehānismu, ja, Jūsaprāt, tiesas pieņemtais nolēmums vai Bāriņtiesas lēmums ir pretējs bērna vai Jūsu tiesībām un interesēm. Vienlaikus aicinu arī atbildīgi pildīt Civilprocesa likumā noteiktos pušu pienākumus un izpildīt spēkā stājušos tiesu nolēmumus. Aicinu Jūs izmantot Sociālā dienesta sniegto atbalstu speciālistu apmeklējumam, izmantot citus pieejamos speciālistu pakalpojumus, tai skaitā, Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas sniegto ģimenes psihoterapijas pakalpojumu.

Lai gan Jūsu un [personas C] strīds par [personas D] dzīvesvietu un saskarsmes tiesību īstenošanu ir nodots izšķiršanai tiesai, Jums ir iespējams strīdu izbeigt, savstarpēji vienojoties par labāko risinājumu Jūsu bērnam, un tiesāšanās procesu izbeigt. Jāatzīmē, ka vienošanās, kura būtu vērsta uz ilgtermiņa risinājumu bērnam, ir iespējama tikai tad, ja to vēlas abas puses, turklāt izprotot, ka vienošanās būs jāpilda abiem vecākiem.

Ievērojot bērnu intereses, aicinu vienoties ar [personu C] par bērnu [F, G] un [bērna D] savstarpējo attiecību un tiešu kontaktu nodrošināšanu atbilstoši visu bērnu tiesībām un interesēm. Ja vienošanās nav iespējama, aicinu ar prasības pieteikumu vērsties tiesā par bērnu saskarsmes tiesību īstenošanas kārtības noteikšanu.

Ar cieņu
tiesībsargs

Juris Jansons

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu